

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 11P/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3722201417
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Hlucháň
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2022:3722201417.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, sudca JUDr. Ivo Hlucháň, vo veci starostlivosti súdu o maloletú O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. X., pracovisko L., dieťa rodičov J. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., W. XXXX/X a G. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody J. nad P., o zníženie výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh otca o zníženie výživného na maloletú O. O., nar. XX. XX. XXXX z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec podal návrh na zníženie výživného na maloletú O. zo sumy 190,- eur mesačne na sumu 30,- eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku. Uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 25.10.2021 bol zaviazaný na úhradu výživného na maloletú dcéru vo výške 190,- eur mesačne, avšak rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 1T/94/2021-393 bol uznaný vinným a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní päť rokov. Vo výkone trestu nie je pracovne zaradený a nemá žiaden iný príjem. Nie je vlastníkom hnuteľného ani nehnuteľného majetku. Nemá inú vyživovaciu povinnosť. Skutočnosť, že nie je schopný si zabezpečiť finančné prostriedky na úhradu výživného odôvodňujú zníženie výživného, nakoľko od jeho úpravy došlo k zásadnej zmene pomerov na jeho strane.

2. Matka s návrhom otca nesúhlasila.

3. Kolízny opatrovník doporučil návrh otca zamietnuť, nakoľko tento nie je v záujme maloletej. Uviedol, že otcovi ubudla vyživovacia povinnosť k synovi G.. Počas výkonu väzby, t.j. od 01.09.2021 bola otcovi zvýšená vyživovacia povinnosť na maloletú O. na sumu 190,- eur mesačne. To, že sa otec nachádza toho času vo výkone trestu odňatia slobody, si zavinil svojím úmyselným konaním. Matka má zvýšené výdavky s dcérou, táto navštevuje 3. ročník Strednej zdravotníckej školy v O., v odbore zubná asistentka, s čím sú výdavky na učebnice, pomôcky, cestovné a nie je teda možné, aby bolo výživné znížené. Poukázal na to, že matka aj keby otec výživného neplatil, má určené výživné, aby si uplatnila náhradné výživné, ktoré si aj uplatňuje. Matka pracovala v spoločnosti I., avšak hneď na začiatku práce išla na PN z dôvodu operácie chrbtice.

4. S poukazom na ustanovenie § 180 Civilného sporového poriadku, súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti matky, ktorá sa ospravedlnila zo zdravotných dôvodoch (dlhodobá práceneschopnosť) a otca, ktorý nepožiadaval o eskortovanie.

5. Súd vykonal dokazovanie prečítaním, resp. oboznámením obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 3P/39/2021, rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 22.02.2022, sp. zn. 1T/94/2021-393 a zistil nasledovný skutočný stav vecí:

6. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 25.11.2021, sp. zn. 3P/39/2021-23, právoplatným dňa 02.12.2021, súd, okrem iného, zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú O. zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 190,- eur mesačne, počnúc 01.09.2021. V tom čase mala maloletá O. 17 rokov, navštevovala 2. ročník strednej školy v O., s ktorou mala spojené náklady na cestovné v MHD (20,- mesačne), stravné (50,- eur mesačne), školské pomôcky (zošity 27,- eur, oblečenie 30,- eur) a poplatky v škole (ZRPŠ 32,- eur ročne). Maloletá je alergička, sú jej predpisované lieky v sume 66,- eur za polrok a zakupované vitamínové doplnky. Nosí okuliare, každý rok sa jej menia sklíčka (cca 70,- eur). Dostávala vreckové vo výške 30,- eur mesačne. Paušál za telefón 20,- eur mesačne, poisťka 15,- eur mesačne. Matka bola zamestnaná v spoločnosti Q. L., s.r.o., B. XX s priemerným mesačným príjmom za obdobie od 10/2020 do 08/2021 v sume 440,- eur netto, poberala prídavky na maloletú O. a maloletého T.. Spolu s deťmi a terajším manželom bývali v 3-izbovom byte, za ktorý platili mesačne poplatky v sume 230,- eur, odpad 160,- eur ročne, poisťku na byt 43,- eur, úver na byt v sume 302,- eur. Otec bol, pred nástupom do výkonu väzby (od 02.06.2021), zamestnaný v spoločnosti Y. s.r.o., J. T. s priemernou čistou mzdou za obdobie od 16.09.2022 do 13.06.2021 vo výške 1 082,93 eur mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť a majetok väčšej hodnoty nemal.

7. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22.02.2022, sp. zn. 1T/94/2021-393, právoplatným dňa 22.02.2022, bol otec uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukázaním na § 138 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 (slovom: päť) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, za súčasného uloženia ochranného protialkoholického liečenia v ambulantnej forme.

8. V súčasnosti má maloletá O. 17 rokov, od septembra 2022 bude navštevovať 3. ročník Strednej zdravotnej školy S. P. v O..

9. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

10. Podľa čl. 5 veta prvá zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej ako „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

11. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

17. Výživné pre dieťa slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených potrieb (jedlo, ošatenie, obuv...) ale i ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné pobyty a pod.). Tieto potreby sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Narodením dieťaťa berie rodič na seba zodpovednosť starať sa o jeho primeranú výživu, a to do času, kým nie je schopné samostatne sa živiť. Je teda potrebné rátať s tým, že dieťa rastie a postupom času sú jeho náklady na jeho výživu, výchovu, vzdelanie a záujmy prirodzene vyššie. Je na rodičoch, aby za každých okolností dokázali tieto záväzky voči dieťaťu plniť.

18. Vzhľadom k podanému návrhu zo strany otca na zníženie výživného súd v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine skúmal výraznú zmenu tých okolností (tak na starne oprávneného ako i povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pôjde o takú podstatnú zmenu pomerov, ktoré ovplyvňujú celkovú situáciu oboch, a to nielen na krátky čas. Taktiež nemožno opomenúť i zmenu pomerov rodiča, ktorý má maloleté dieťa zverené do starostlivosti (v tomto prípade matka), keďže aj tento rodič má vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu.

19. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že od určenia výživného došlo na strane maloletej k zmene pomerov, ktorá je nevyhnutne spojená s nárastom nákladov, potrebných na zabezpečenie jej riadnej výživy. Táto zmena pomerov spočíva v tom, že dieťa je vekovo staršie (takmer o rok, začne študovať 3. ročník strednej školy mimo svojho bydliska), fyzicky vyspelejšie, čo má za následok nárast nákladov na zabezpečenie jeho riadnej výživy v porovnaní s dobou určenia zníženia výživného.

20. Je nepochybné, že k zmene pomerov došlo aj na strane rodičov maloletého dieťaťa. Matka je dlhodobo na PN. Otec sa toho času nachádza vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný zločin týrania blízkej a zverenej osoby, kde nie je pracovne zaradený, avšak pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody, resp. do výkonu väzby bol zamestnaný a dosahoval mesačný príjme okolo 1 080,- eur netto, čo je v porovnaní s predchádzajúcim zamestnaním pokles príjmu o 100 %. No na druhej strane však treba uviesť, že súd môže na zníženie príjmu prihliadnuť len vtedy, ak má skutočne preukázané, že k nemu došlo v dôsledku objektívnej (nezávislej na vôli rodiča) a nezvratiteľnej okolnosti. Otec sám svojím úmyselným konaním zavinil, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, a teda že sa mu znížil finančný príjem. Pri takejto skutočnosti súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencionálnych príjmov, teda z príjmov, ktoré povinný (potencionálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce, bez ohľadu na to, že o tento príjem v dôsledku svojho nezodpovedného správania prišiel.

21. Taktiež súd prihliadol na skutočnosť, že starostlivosť o dieťa spočíva výlučne na matke, keďže sa otec s maloletou nestýka a nad rámec súdom určeného výživného jej neprispieva.

22. V danej veci súd poukazuje na i Nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 06.02.2008, sp. zn. IV. ÚS 1181/2007, v zmysle ktorého, ak sa zbavil rodič svojím úmyselným konaním, pre ktoré bola na neho uvalená väzba a pre ktoré bol následne odsúdený k trestu väzenia, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré podľa čl. 32 ods. 4 Listiny má základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

23. Na základe uvedených skutočností, s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletej O. mal súd za to, že výživné tak ako bolo určené posledným rozhodnutím je primerané odôvodneným potrebám maloletej vo vzťahu k majetkovým, zárobkovým a osobným pomermom rodičov. Zníženie výživného tak nie je v záujme maloletého dieťaťa, a preto súd návrh otca zamietol.

24. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku cestou Okresného súdu Považská Bystrica na Krajský súd v Trenčíne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis; § 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, a) že neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a/ až h/ CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné prostriedky (§ 63 CMP).